# YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

7 päivänä heinäkuuta 2004 *

Yhdistetyissä asioissa T-107/01 ja T-175/01,

**Société des mines de Sacilor — Lormines SA**,kotipaikka Puteaux (Ranska), edustajanaan aluksi asianajaja G. Marty ja sittemmin asianajaja R. Schmitt,

kantajana,

vastaan

**Euroopan yhteisöjen komissio**, asiamiehinään G. Rozet ja L. Ström, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana,

jossa on nostettu laiminlyöntikanne ja toissijaisesti kumoamiskanne siitä, että komissio ei ole hyväksynyt kantelua, jossa kantaja on vaatinut toteamaan, että Ranskan tasavalta on rikkonut HT 4 artiklan b ja c alakohdan sekä HT 86 artiklan määräyksiä määräämällä kantajalle kohtuuttomia maksuja, jotka liittyvät sellaisten menettelyiden aloittamisiin, joissa lakkautetaan kaivostoimilupia ja luovutaan niistä,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: puheenjohtaja H. Legal sekä tuomarit V. Tiili ja M. Vilaras,

kirjaaja: johtava hallintovirkamies J. Palacio González,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 18.2.2004 pidetyssä suullisessa käsittelyssä esitetyn,

on antanut seuraavan

**tuomion**

## Asiaa koskevat oikeussäännöt

1 HT 4 artiklassa määrätään seuraavaa:

"Hiilen ja teräksen yhteismarkkinoille soveltumattomina pidetään sekä sen vuoksi poistetaan ja kielletään tässä sopimuksessa määrätyin edellytyksin yhteisössä:

— —

b) toimenpiteet ja menettelyt, jotka syrjivät tuottajia, ostajia tai käyttäjiä, erityisesti hinta- tai toimitusehtojen ja kuljetustariffien osalta, sekä toimenpiteet ja menettelyt, joilla estetään ostajan vapautta valita toimittaja;

c) valtioiden muodossa tai toisessa myöntämä tuki tai avustukset taikka määräämät erityismaksut;

— —."

2 HT 33 artiklassa määrätään seuraavaa:

"Yhteisön tuomioistuimella on toimivalta ratkaista jäsenvaltion tai neuvoston kanne, joka koskee komission päätöksen tai suosituksen julistamista mitättömäksi ja jonka perusteena on puuttuva toimivalta, olennainen menettelymääräyksen rikkominen, tämän sopimuksen tai sen soveltamista koskevan oikeussäännön rikkominen taikka harkintavallan väärinkäyttö. Yhteisön tuomioistuin ei kuitenkaan saa tutkia sitä taloudellisista tosiseikoista tai olosuhteista johtuvaa tilanteen arviointia, jonka perusteella komissio on tehnyt päätöksensä tai antanut suosituksensa, ellei ole kanneltu siitä, että komissio on käyttänyt harkintavaltaa väärin taikka ilmeisesti jättänyt noudattamatta tämän sopimuksen määräyksiä tai sen soveltamista koskevaa oikeussääntöä.

Jäljempänä 48 artiklassa tarkoitettu yritys tai yhteenliittymä voi samoin edellytyksin nostaa kanteen sitä koskevasta yksittäisestä päätöksestä tai suosituksesta taikka yleisestä päätöksestä tai suosituksesta, johon se katsoo liittyvän itseensä vaikuttavaa harkintavallan väärinkäyttöä.

— —

3 HT 35 artiklassa määrätään seuraavaa:

"Jos komission on tämän sopimuksen määräyksen tai sen soveltamista koskevan säännöksen mukaan tehtävä päätös tai annettava suositus ja se ei noudata tätä velvollisuutta, valtioiden, neuvoston taikka yritysten tai yhteisöjen tehtävänä on saattaa asia komission käsiteltäväksi.

Sama koskee tapauksia, joissa komissio on tämän sopimuksen määräyksen tai sen soveltamista koskevan säännöksen mukaan toimivaltainen tekemään päätöksen tai antamaan suosituksen, ja se jättää tekemättä sen, ja joissa tämä toimimatta jättäminen katsotaan harkintavallan väärinkäytöksi.

Jollei komissio ole tehnyt päätöstä tai antanut suositusta kahden kuukauden määräajassa, komission toimimatta jättämisestä johtuvasta hiljaisesta kielteisestä päätöksestä voidaan yhteisön tuomioistuimessa nostaa kanne yhden kuukauden määräajassa."

4 HT 80 artiklassa määrätään seuraavaa:

"Tässä sopimuksessa 'yrityksellä' tarkoitetaan yritystä, joka harjoittaa hiilen tai teräksen tuotantoa 79 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuilla alueilla, sekä 65 ja 66 artiklaa sovellettaessa ja niiden soveltamiseksi vaadittavien tietojen ja niihin liittyvien menettelyjen yhteydessä myös yritystä tai kauppaedustajan liikettä, joka säännöllisesti harjoittaa muuta jakelua kuin myyntiä kotitalouskuluttajille tai pienteollisuudenharjoittajille."

## Tosiseikat

5 Kantaja, joka on Usinor-nimisen yhtiön tytäryhtiön tytäryhtiö, perustettiin vuonna 1978, tuolloin nimellä Lormines, jatkamaan Sacilorin Lorrainessa sijaitsevien rautakaivosten toimintaa tämän toimilupien ja kaivosoikeuden siirtojen perusteella. Kantajasta tuli julkinen yritys sen emoyhtiön kansallistamisen johdosta vuonna 1982. Koska rautamalmin louhinta oli vähentynyt kyseisellä alueella, Ranskan hallitus päätti vuonna 1991 lopettaa tuotannon. Kantajan viimeiset rautakaivokset lopettivat toimintansa heinäkuussa 1993. Kantajana oleva yhtiö yksityistettiin vuosina 1995 ja 1997.

6 Koska kantaja lopetti toiminnan toimialallaan, yhtiö oli tarkoitus purkaa. Näin ollen kantaja aloitti lakkauttamis- ja luopumismenettelyt.

7 Lakkauttamismenettelyn tarkoituksena on sulkea ja tehdä turvalliseksi entiset malmikaivokset. Lakkauttamisen yhteydessä kaivosyhtiön on noudatettava kaivoksia koskevaa erityistä säännöstöä, jossa määritellään muutostyö, jotka ovat tarpeen entisten malmikaivosten turvalliseksi tekemiseksi.

8 Luopumismenettelyn tarkoituksena on toimiluvan päättäminen ennenaikaisesti. Se mahdollistaa toimiluvan haltijan vapauttamisen kaivoksia koskevasta erityisestä säännöstöstä seuraavista velvollisuuksista ja vapauttaa hänet maan pinnalla tapahtuvia vahinkoja koskevasta vastuuolettamasta.

9 Kantajan useaa kaivosta koskevat lakkauttamistoimenpiteet on pantu täytäntöön kaivoksia ja louhoksia koskevasta säännöstöstä 7.5.1980 annetun asetuksen 80-330 (JORF 10.5.1980, s. 1179), sellaisena kuin se on muutettuna, säännösten mukaisesti, kuten toimivaltainen kansallinen viranomainen on todennut vuoden 1996 aikana.

10 Toimivaltainen ministeri hylkäsi kuitenkin vastaavista toimiluvista ennenaikaisesti luopumista koskevan hakemuksen ja viranomaiset jatkoivat kaivoksia koskevan säännöstön soveltamista kaivoslainsäädännön tiettyjen säännösten ja työsopimuslain L. 711-12 §:n muuttamisesta 15.7.1994 annetun lain 94-588 (JORF 16.7.1994, s. 10239) nojalla. Kantaja vastasi siten edelleen valvonnasta ja julkisista töistä aiheutuneista kustannuksista.

11 Lisäksi kaivostoiminnan aiheuttamia vahinkoja koskevasta vastuusta ja riskien ehkäisystä kaivostoiminnan päätyttyä 30.3.1999 annetulla lailla 99–245 (JORF 31.3.1999, s. 4767) vastuuolettamaa kaivosalalla laajennettiin niin, että vastedes entisen toimiluvanhaltijan vastuuolettaman katsotaan olevan ikuinen. Kyseisessä laissa säädetään myös entiselle kaivostoiminnan harjoittajalle velvollisuus suorittaa maksu julkisten menojen rahoittamiseksi kymmenen vuoden ajan.

12 Kantajan ylimääräinen yhtiökokous asetti yhtiön vapaaehtoiseen selvitystilaan 3.3.2000 tekemällään päätöksellä.

13 Koska kantaja katsoi, että se, että Ranskan viranomaiset ovat kieltäytyneet lakkauttamasta sen toimilupia, mistä on seurannut velvollisuus maksaa uusia ennakoimattomia ja kohtuuttomia maksuja, on vastoin HT 4 ja HT 86 artiklan määräyksiä, se osoitti komissiolle 9.2.2001 päivätyn kantelun, joka on kirjattu komission pääsihteeristössä 21.2.2001.

14 Kantelussaan kantaja totesi, että Ranskan viranomaiset ovat rikkoneet HT 4 artiklan c alakohtaa, kun ne ovat vaatineet siltä "erityismaksuja". Se vaati komissiota HT 88 artiklan nojalla toteamaan Ranskan tasavallan jättäneen noudattamatta

kyseisen perustamissopimuksen mukaisia jäsenyysvelvoitteitaan ja määräämään, että Ranskan tasavallan on

"— myönnettävä, että Lormines-yhtiö ei enää ole toimilupien ja siirrettyjen kaivosoikeuksien haltija siitä lähtien, kun niistä on tosiasiallisesti luovuttu;

— myönnettävä, että vastuuolettama ei voi sitoa Lormines-yhtiötä siitä lähtien, kun se on tosiasiallisesti luopunut toimiluvista ja siirretyistä kaivosoikeuksista;

— lopetettava kaikkien näihin toimilupiin ja siirrettyihin kaivosoikeuksiin liittyvien maksujen määrääminen Lormines-yhtiölle;

— korvattava Lormines-yhtiölle kustannukset, joista sen on pitänyt vastata siitä lähtien, kun se on tosiasiallisesti luopunut toimiluvista ja siirretyistä kaivosoikeuksista".

15 Komissio on 30.3.2001 päivätyssä kirjeessään, jonka kantajan lainopillinen edustaja kertoo vastaanottaneensa 20.4.2001 ja jonka on allekirjoittanut kilpailun pääosastossa olevan osaston "valtiontuet II" johtaja, vastannut seuraavasti:

"Käytettävissä olevien tietojen perusteella kilpailun pääosaston yksiköt ovat katsoneet, että asia ei kuulu yhteisön oikeuden vaan yksinomaan Ranskan oikeuden soveltamisalaan. Kantelun kohteena olevat, jotka liittyvät niihin edellytyksiin, joita Ranskan valtio asettaa sille, että kaivostoimintaa harjoittavat yhtiöt luopuvat kaivostoimiluvistaan, eivät nimittäin ole erityisesti EHTY-yrityksiä koskevia täytäntöönpanotoimenpiteitä. Ne koskevat yleistä turvallisuutta ja vahingonkor-

vausvastuuta, jotka kuuluvat jäsenvaltioiden mutta eivät yhteisön toimivaltaan. EHTY-yrityksiä ei ole vapautettu jäsenvaltioiden asettamista velvollisuuksista, jotka on asetettu yleisistä syistä, kuten turvallisuuden, vahingonkorvausvastuun tai ympäristön takia. Niistä seuraavia kustannuksia ei voida näin ollen pitää HT 4 artiklan c alakohdassa tarkoitettuina EHTY-yrityksiin kohdistuneina erityismaksuina.

Siinä tapauksessa, että teillä on esittää uusia seikkoja, jotka osoittavat päinvastaista, pyydän teitä ilmoittamaan niistä yksiköilleni mahdollisimman pian."

16 Kantajan lainopillinen edustaja vastasi 9.5.2001 päivätyllä kirjeellään komission kirjeeseen. Hän vetosi edelleen väitettyyn HT 4 artiklan c alakohdan rikkomiseen käsitteen "erityismaksut" osalta sekä siltä osin kuin maksuja määrättiin ainoastaan EHTY:n perustamissopimuksessa tarkoitetuille yrityksille. Lisäksi hän korosti, että kyseessä on HT 4 artiklan b alakohdan vastainen syrjintä. Lainopillinen edustaja vaati näin ollen seuraavaa:

"Tästä syystä pyydän komissiota tarpeen mukaan HT 35 artiklan nojalla toteamaan, että Ranskan tasavalta on jättänyt noudattamatta HT 4 artiklan b alakohdan ja HT 86 artiklan mukaisia jäsenyysvelvoitteitaan."

17 Hän vaati myös määräämään täsmälleen samoista toimenpiteistä kuin 9.2.2001 päivätyssä kantelussaan (edellä 14 kohta).

18 Komissio vastasi 10.7.2001 päivätyssä kirjeessään, jonka kantajan lainopillinen edustaja kertoo vastaanottaneensa 19.7.2001 ja jonka on allekirjoittanut yritystoi-

minnan pääosastossa olevan osaston "yritys- ja ympäristöpolitiikka, luonnonvarojen käyttö ja erityiset teollisuudenalat" johtaja, seuraavasti:

"Kirjeessänne, joka on päivätty 14.5.2001, vetoatte toissijaisesti HT 4 artiklan b alakohdan vastaiseen Lorminesiin kohdistuneeseen syrjintään. Toimivaltaiset yksikköni ovat tutkineet tätä näkökohtaa. On kuitenkin osoittautunut, että HT 4 artiklan b alakohta koskee ainoastaan EHTY-tuotteiden myyntiä. Tämän yleisen syrjintäkiellon säännön soveltamista on täsmennetty [HT] 60 artiklassa (myyntihinta) ja [HT] 70 artiklassa (kuljetuskustannukset). Erityismaksut, jotka liittyvät siihen, että kaivostoimintaa harjoittavat yhtiöt luopuvat kaivostoimiluvista, eivät siten kuulu HT 4 artiklan b alakohdan soveltamisalaan.

Kantelun muita näkökohtia koskevilta osin viittaan kilpailun pääosaston vastaukseen, joka on esitetty kyseisen osaston 30.3.2001 päivätyssä kirjeessä."

## Oikeudenkäyntimenettely ja asianosaisten vaatimukset

19 Kantaja nosti yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 9.5.2001 ja 31.7.2001 saapuneilla kannekirjelmillä, joista ensiksi mainittu on kirjattu numerolla T-107/01 ja jälkimmäinen numerolla T-175/01, esillä olevat kanteet.

20 Vastaaja esitti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 19.6.2001 toimittamallaan erillisellä asiakirjalla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 114 artiklan nojalla asiaa T-107/01 koskevan oikeudenkäyntiväitteen. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen 11.10.2001 antamalla määräyksellä määrättiin oikeudenkäyntiväite käsiteltäväksi pääasian yhteydessä ja oikeudenkäyntikuluista päätettäväksi myöhemmin.

21 Vastaaja esitti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 12.10.2001 toimittamallaan erillisellä asiakirjalla työjärjestyksen 114 artiklan nojalla asiaa T-175/01 koskevan oikeudenkäyntiväitteen. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen 12.3.2002 antamalla määräyksellä määrättiin oikeudenkäyntiväite käsiteltäväksi pääasian yhteydessä ja oikeudenkäyntikuluista päätettäväksi myöhemmin.

22 Kantaja jätti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 29.5.2002 toimittamallaan erillisellä asiakirjalla, joka on kirjattu numeroilla T-107/01 R ja T-175/01 R, välitoimihakemuksen. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentti hylkäsi tämän hakemuksen yhdistetyissä asioissa T-107/01 R ja T-175/01 R, Lormines vastaan komissio, 11.7.2002 antamallaan määräyksellä (Kok. 2002, s. II-3193) ja määräsi oikeudenkäyntikuluista päätettäväksi myöhemmin.

23 Asiat T-107/01 ja T-175/01 yhdistettiin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen neljännen jaoston puheenjohtajan 15.11.2002 antamalla määräyksellä suullista käsittelyä ja tuomion antamista varten työjärjestyksen 50 artiklan mukaisesti.

24 Esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (neljäs jaosto) päätti aloittaa suullisen käsittelyn sekä pyysi työjärjestyksen 64 artiklassa tarkoitettuna prosessinjohtotoimena vastaajaa vastaamaan sille esitettyyn kirjalliseen kysymykseen. Sen pyyntöä noudatettiin asetetussa määräajassa.

25 Asianosaiset esittivät suulliset lausumansa ja vastauksensa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kysymyksiin 18.2.2004 pidetyssä istunnossa.

26 Asiassa T-107/01 kantaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— ottaa kanteen tutkittavaksi

— ensisijaisesti kumoaa HT 35 artiklan nojalla komission 21.4.2000 tekemän implisiittisen päätöksen, jolla se jätti hyväksymättä kantajan 21.2.2001 tekemän kantelun

— toissijaisesti ja vaihtoehtoisesti kumoaa HT 33 artiklan nojalla komission 30.3.2001 tekemän päätöksen, jolla se hylkäsi saman kantelun

— velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

27 Asiassa T-107/01 vastaaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— jättää kanteen tutkimatta

— toissijaisesti toteaa kanteessa ensisijaisesti vaaditun perusteettomaksi ja hylkää sen sekä toteaa, että lausunnon antaminen kanteessa toissijaisesti ja vaihtoehtoisesti vaaditusta raukeaa

— velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

28 Asiassa T-175/01 kantaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— ottaa kanteen tutkittavaksi

— kumoaa HT 35 artiklan nojalla komission 9.7.2001 tekemän implisiittisen päätöksen, jolla se jätti hyväksymättä 9.5.2001 tehdyn kantelun

— kumoaa HT 33 artiklan nojalla komission 10.7.2001 tekemän nimenomaisen päätöksen, jolla se hylkäsi kyseisen kantelun

— velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

29 Vastauskirjelmässä kantaja vaatii toissijaisesti, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa komission 10.7.2001 päivättyyn kirjeeseen sisältyneen päätöksen mitättömäksi.

30 Asiassa T-175/01 vastaaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— jättää kanteen tutkimatta

— toissijaisesti toteaa kanteen perusteettomaksi ja hylkää sen

— velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut välitoimimenettelyä koskevat kulut mukaan lukien.

## Oikeudellinen arviointi

31 Komissio vetoaa molemmissa asioissa useaan perusteeseen esittäessään, että laiminlyönti- ja kumoamiskanteet jätettäisiin tutkimatta.

32 Perustetta, jonka mukaan kantajalla ei ole HT 33 ja HT 35 artiklan nojalla asiavaltuutta, koska se ei ole HT 80 artiklassa tarkoitettu yritys, on analysoitava ensin, koska kysymyksellä on ennakollinen luonne ja koska se liittyy sekä laiminlyöntiä että kumoamista koskeviin vaatimuksiin.

*Se, onko kyseessä HT 80 artiklassa tarkoitettu yritys*

Asianosaisten lausumat

33 Komissio väittää, että kantaja ei ole HT 80 artiklassa tarkoitettu yritys, koska se ei harjoittanut mitään EHTY:n perustamissopimuksen sääntelemää toimintaa, kun esillä olevat kanteet nostettiin, sen enempää kuin silloin, kun se kääntyi komission puoleen, tai edes silloin, kun kyseessä olevat maksut on sille määrätty. Komissio

korostaa, että kantajan toimittamat tiedot osoittavat, että rautamalmin louhinta päättyi sen osalta 31.7.1993 ja että sillä ei ole ollut 31.12.1999 lähtien enää työntekijöitä palveluksessaan.

34 Kantaja esittää, että komission HT 80 artiklassa tarkoitetun yrityksen ominaisuuden puuttumista koskeva peruste jätettäisiin tutkimatta työjärjestyksen 48 artiklan 2 kohdan nojalla. Se korostaa, että kyseinen peruste on esitetty ainoastaan asiaan T-107/01 liittyvässä vastineessa, eikä erillisessä asiakirjassa, jossa oikeudenkäyntiväite on esitetty.

35 Se toteaa lisäksi, että komissio ei voi esittää kyseistä perustetta, koska henkilön asiavaltuutta ei voida enää kiistää oikeudenkäynnissä, jos yhteisöjen toimielimet ovat sen tunnustaneet edeltävässä hallinnollisessa menettelyssä (asia 175/73, Union syndicale ym. v. neuvosto, tuomio 8.10.1974, Kok. 1974, s. 917 ja asia T-161/94, Sinochem Heilongjiang v. neuvosto, tuomio 11.7.1996, Kok. 1996, s. II-695, 34 kohta).

36 Kyseisen perusteen aineellisen paikkansapitävyyden osalta kantaja korostaa, että se on HT 80 artiklassa tarkoitettu yritys ja että sillä on siten asiavaltuus HT 33 ja HT 35 artiklan nojalla.

37 Kantajan mukaan kyseinen tulkinta on ainoa tulkinta, joka on EHTY:n perustamissopimuksen, jonka on katettava tuotantoprosessi kokonaisuudessaan hiilen ja teräksen markkinoille tulemisesta varsinaiseen sieltä vetäytymiseen saakka, tuotannon lopettaminen mukaan lukien, sanamuodon ja tehokkaan vaikutuksen mukainen.

38 Kantaja korostaa myös, että Ranskan tasavalta on määrännyt maksut, joista kantaja on kannellut komissiolle, sen harjoittaman rautamalmin louhintatoiminnan takia ja sen takia, että sillä on vastoin tahtoaan hallussaan useita rautakaivosten toimilupia. Kantajan mukaan HT 80 artiklassa tarkoitetun yrityksen, jonka rautakaivosten toimiluvista luopumista valtio ei hyväksy, vaikka ainoastaan kyseisen luopumisen hyväksyminen mahdollistaisi sen vetäytymisen markkinoilta, täytyy päästä osalliseksi mainitun sopimuksen tarjoamasta suojasta.

39 Vastatessaan suullisessa käsittelyssä kysymykseen siitä, miten maksut, joista se on kannellut, voivat vaikuttaa sen kilpailuasemaan, jos se ei enää harjoita toimintaa, kantaja korosti, että kyseiset maksut vaikuttavat sen toiminnan lopettamista edeltäneeseen tilanteeseen, koska jos se olisi toiminnassa ollessaan voinut ne ennustaa, se ei ehkä olisi ottanut vastaan muita toimilupia, kuten se on tehnyt. Tässä se totesi vielä, että kaivosten sulkemiseen liittyvien maksujen olisi pitänyt olla toiminnan aikana ennustettavia, jotta ne olisivat voineet olla varausten ja erilaisen verokohtelun kohteena. Lisäksi kantaja ilmoitti, että 15.7.1994 annetun lain voimaantulon aikaan sillä oli edelleen hallussaan malmia.

40 Kantaja muistuttaa lisäksi, että on olemassa yhteisön lainsäädäntöä terästeollisuuden yrityksille annettavasta sulkemistuesta. Se väittää, että vastaavasti hiili- tai terästeollisuuden yritykselle toimintansa lopettamisen yhteydessä määrättyjä käsiteltävänä olevassa asiassa kyseessä olevan kaltaisia maksuja on arvioitava ottaen huomioon EHTY:n perustamissopimuksen määräykset, koskapa markkinoilta vetäytymisen kustannukset, kuten kaikki välittömät ja välilliset kustannukset, ovat osa yrityksen toimintakustannuksia.

41 Se huomauttaa myös, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on jo aikaisemmin todennut, että yhtiö, jonka konkurssin alkaminen oli aiheuttanut toiminnan lopettamisen ennen kuin se oli nostanut kanteen yhteisöjen tuomioistuimissa, oli HT 33, HT 35 ja HT 80 artiklassa tarkoitettu yritys (asia T-37/97, Forges de Clabecq v. komissio, tuomio 25.3.1999, Kok. 1999, s. II-859).

42 Suullisessä käsittelyssä kantaja korosti, että yhteisöjen tuomioistuin on asiassa 168/82, EHTY vastaan Ferriere Sant'Anna, 17.5.1983 antamassaan tuomiossa (Kok. 1983, s. 1681) ja asiassa C-221/88, Busseni, 22.2.1990 antamassaan tuomiossa (Kok. 1990, s. I-495, Kok. Ep. X, s. 341) todennut samansuuntaisesti, että korkea viranomainen voi hyväksyttää saatavia (jotka ovat aiheutuneet HT 49 ja HT 50 artiklan mukaisista maksuista tai sakoista) tiettyjen jo toimintansa lopettaneiden yritysten konkurssivelkoihin. Kantaja väittää, että jotta oltaisiin johdonmukaisia, näiden saatavien hyväksymisestä kyseisten yritysten konkurssivelkoihin seuraa, että kantajan asemassa oleva yritys voi nostaa kanteen HT 33 ja HT 35 artiklan nojalla.

43 Kantaja väittää vielä, että komissio on tunnustanut, että toimenpiteiden, joita valtio kohdisti yritykseen sen rautakaivosten sulkemisen yhteydessä, oli oltava EHTY:n perustamissopimuksen mukaisia myös louhintatoiminnan lopettamisen jälkeen, koska kyseiset toimenpiteet ovat sidoksissa kyseisen perustamissopimuksen kattamaan taloudelliseen toimintaan. Kantajan mukaan komissio on tällaisessa tilanteessa puuttunut asiaan HT 95 artiklan nojalla (Itävallan suunnitelmasta Voest-Alpine Erzberg Gesellschaft mbH:lle myönnettävästä tuesta 29 päivänä marraskuuta 1995 tehty komission päätös 96/269/EHTY (EYVL 1996, L 94, s. 17)). Kyseinen päätös koski kantajan mukaan tukia, joita myönnettiin myös ajanjaksolle, joka seurasi niitä saaneiden yritysten markkinoilta vetäytymistä.

44 Komissio vastaa, että se ei ole rikkonut yhteisöjen tuomioistuimen asiassa 18/57, Nold vastaan korkea viranomainen, 20.3.1959 antamaa tuomiota (Kok. 1959, s. 89), jossa on tunnustettu selvitystilassa olevan yrityksen asiavaltuus toimia HT 33 artiklan perusteella. Se korostaa, että kyseinen yritys kuitenkin jatkoi toimintaansa kuten aikaisemminkin toisin kuin kantaja, joka ei ole enää yli kymmeneen vuoteen harjoittanut mitään sellaista toimintaa, jolla voi olla vaikutusta EHTY:n perustamissopimuksen soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden markkinoille.

45 Komissio korostaa vielä, että kantajan argumentti, joka perustuu terästeollisuuden yrityksille myönnettävien sulkemistukien olemassaoloon, on perusteeton. Se huomauttaa, että viimeisin terästeollisuuden tukisäännöstö (yhteisön säännöistä valtion tuesta terästeollisuudelle 18 päivänä joulukuuta 1996 tehty komission päätös

N:o 2496/96/EHTY (EYVL L 338, s. 42)) koskee ainoastaan tukia yrityksille, jotka harjoittavat edelleen toimintaansa ja jotka lopettavat lopullisesti toimintansa terästeollisuudessa. Esillä olevassa asiassa vallitsevassa tilanteessa ei komission mukaan ole kyse varsinaisesta hiilen ja teräksen markkinoilta vetäytymisestä, vaan tilanteesta huomattavan paljon kyseisiltä markkinoilta vetäytymisen jälkeen.

46 Kantajan sen argumentin osalta, joka perustuu edellä 41 kohdassa mainitussa asiassa Forges de Clabecq vastaan komissio annettuun tuomioon, vastaaja huomauttaa, että siitä huolimatta, että kyseessä oleva yritys oli mennyt konkurssiin, kansallinen tuomioistuin oli päättänyt, että yrityksen toimintaa oli jatkettava sen uudelleenorganisointia ja elvyttämistä silmällä pitäen.

47 Päätökseen 96/269 perustuvan argumentin osalta vastaaja väittää, että päätöksessä kyseessä olevan yrityksen tilanne oli kantajan tilanteeseen verrattuna perustavalla tavalla erilainen. Päätöstä tehtäessä oli tiedossa, että rautakaivos oli suljettava. Yritys jatkoi kuitenkin tuotantoaan vielä kyseessä olevan tuen myöntämishetkellä.

48 Vastauksena kantajan työjärjestyksen 48 artiklan 2 kohtaan perustuvaan kanneperusteeseen komissio väittää, että sillä ei ole velvollisuutta tuoda esiin kaikkia tutkimatta jättämistä koskevia perusteitaan erillisellä asiakirjalla esitetyssä oikeudenkäyntiväitteessä vaan että se voi vastineessaan korostaa muita tutkimatta jättämisen perusteita. Joka tapauksessa komission mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on toimivaltainen tutkimaan omasta aloitteestaan minkä tahansa ehdottoman tutkimatta jättämistä koskevan perusteen.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

49 Ennen arviointia siitä, onko komission esittämä prosessinedellytysten puuttumista koskeva väite perusteltu, on ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen käsityksen mukaan välttämätöntä arvioida sen tutkittavaksi ottamista. On nimittäin muistu-

tettava, että komissio on esittänyt kyseessä olevan prosessinedellytysten puuttumista koskevan väitteen ainoastaan vastineessaan asiassa T-107/01 sekä oikeudenkäyntiväitteessä, joka on tehty asiassa T-175/01.

50 Kantajan sen väitteen osalta, jonka mukaan henkilön asiavaltuutta ei voida enää kiistää oikeudenkäynnissä, jos yhteisöjen toimielimet ovat sen tunnustaneet edeltävässä hallinnollisessa menettelyssä, on todettava, että edellä 35 kohdassa mainituissa asioissa Union syndicale ym. vastaan neuvosto sekä Sinochem Heilongjiang vastaan neuvosto annetut tuomiot, joihin on vedottu kyseisen väitteen tueksi, ovat asian kannalta merkityksettömiä. Tältä osin on syytä huomauttaa, että käsiteltävänä olevassa asiassa olosuhteet ovat erilaiset kuin kyseisissä tuomioissa esillä olleissa asioissa. Asia Union syndicale ym. vastaan neuvosto koski nimittäin kysymystä yhteisöjen tuomioistuimen toimivallasta tutkia ammatillisen yhdistyksen Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen 91 artiklan nojalla nostama kanne. Asiassa Sinochem Heilongjiang vastaan neuvosto ei myöskään ollut kysymys siitä, voiko vastaaja vedota kanteen tutkimatta jättämistä koskevaan perusteeseen vasta oikeudenkäynnissä, vaan siitä, oliko kantaja EY 230 artiklassa tarkoitettu oikeushenkilö, ottaen huomioon, että yhteisön toimielimet olivat hallinnollisessa menettelyssä käsitelleet sitä itsenäisenä oikeudellisena yksikkönä.

51 Kantajan sen kanneperusteen osalta, jonka mukaan työjärjestyksen 48 artiklan 2 kohdan nojalla oli kiellettyä, että komissio esitti asiassa T-107/01 esittämässään vastineessa väitteen HT 80 artiklassa tarkoitetun yrityksen ominaisuuden puuttumisesta, kun se ei ollut esittänyt sitä oikeudenkäyntiväitteessä, on syytä muistuttaa, että työjärjestyksen 113 artiklan mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi milloin tahansa omasta aloitteestaan tutkia, onko asia jätettävä tutkittavaksi ottamatta ehdottoman prosessinedellytyksen puuttumisen vuoksi, ja että oikeuskäytännössä tällaisena edellytyksenä pidetään sitä, että yhteisöjen tuomioistuimilla on toimivalta tutkia kanne (yhdistetyt asiat 154/78, 205/78, 206/78, 226/78–228/78, 263/78, 264/78, 31/79, 39/79, 83/79 ja 85/79, Valsabbia ym. v. komissio, tuomio 18.3.1980, Kok. 1980, s. 907, Kok. Ep. V, s. 101, 7 kohta ja asia T-174/95, Svenska Journalistförbundet v. neuvosto, tuomio 17.6.1998, Kok. 1998, s. II-2289, 80 kohta). Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen harjoittama valvonta ei siis rajoitu asianosaisten esittämiin oikeudenkäyntiväitteisiin (asia T-387/00, Comitato organizzatore del convegno internazionale v. komissio, määräys 10.7.2002, Kok. 2002, s. II-3031, 36 kohta).

52 Komission nyt käsiteltävänä olevassa asiassa esittämä väite, jonka mukaan kanne on jätettävä tutkimatta, koskee ehdottoman prosessinedellytyksen puuttumista, koska se liittyy kantajan asiavaltuuteen sekä sen käytettävissä oleviin oikeussuojakeinoihin, ja edellä mainitun oikeuskäytännön mukaisesti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi näin ollen tutkia sen omasta aloitteestaan (asia T-239/94, EISA v. komissio, tuomio 24.10.1997, Kok. 1997, s. II-1839, 27 kohta).

53 Sen kysymyksen osalta, onko kyseinen oikeudenkäyntiväite perusteltu, on todettava, että HT 33 artiklan toisessa kohdassa määrätään, että "[HT] 48 artiklassa tarkoitettu yritys tai yhteenliittymä" voi samoin edellytyksin kuin kyseisen määräyksen ensimmäisessä kohdassa on määrätty, nostaa kumoamiskanteen sitä koskevasta yksittäisestä päätöksestä tai suosituksesta taikka yleisestä päätöksestä tai suosituksesta, johon se katsoo liittyvän itseensä vaikuttavaa harkintavallan väärinkäyttöä. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kyseisessä artiklassa luetellaan tyhjentävästi ne oikeussubjektit, joilla on oikeus nostaa kumoamiskanne, joten ne oikeussubjektit, joita siinä ei ole mainittu, eivät voi pätevästi nostaa tällaista kannetta (asia 222/83, Commune de Differdange ym. v. komissio, tuomio 11.7.1984, Kok. 1984, s. 2889, 8 kohta ja asia T-374/00, Verband der freien Rohrwerke ym. v. komissio, tuomio 8.7.2003, Kok. 2003, s. II-2275, 33 kohta).

54 On myös syytä huomauttaa, että HT 80 ja HT 81 artiklan mukaan EHTY:n perustamissopimuksen määräyksiä sovelletaan vain hiilen ja teräksen tuotantoa harjoittaviin yrityksiin ja että ilmaisut "hiili" ja "teräs" koskevat tällöin ainoastaan perustamissopimuksen (HT) liitteessä I lueteltuja tuotteita (asia C-334/99, Saksa v. komissio, tuomio 28.1.2003, Kok. 2003, s. I-1139, 77 kohta).

55 Myös HT 35 artiklan nojalla nostettu laiminlyöntikanne voidaan ottaa tutkittavaksi vain, jos kantaja on HT 80 artiklassa tarkoitettu yritys (yhdistetyt asiat 9/60 ja 12/60, Vloeberghs v. korkea viranomainen, tuomio 14.7.1961, Kok. 1961, s. 393, 422).

56 Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä kyllä seuraa, että kantajalta ei edellytetä kyseistä ominaisuutta sillä hetkellä, kun kanne nostetaan (asia C-480/99 P, Plant ym. v. komissio ja South Wales Small Mines, tuomio 10.1.2002, Kok. 2002, s. I-265, 44 kohta).

57 Kyseisessä tuomiossa yhteisöjen tuomioistuin ei hyväksynyt komission perustetta, joka koski kaivostoimintaa harjoittavien yritysten nostaman kanteen tutkimatta jättämistä ja joka perustui siihen seikkaan, että yritykset eivät olleet esittäneet näyttöä siitä, että ne harjoittivat vielä hiilen tuotantoa sillä hetkellä, kun ne nostivat kanteen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa (tuomion 37 ja 44 kohta).

58 Yhteisöjen tuomioistuin korosti, että asiassa ei ollut kiistetty, että kantajat olivat HT 80 artiklassa tarkoitettuja yrityksiä silloin, kun komission hylkäämässä kantelussa ilmiannetut seikat tapahtuivat, ja se totesi, että "se seikka, että he sittemmin ovat menettäneet tämän ominaisuuden, ei tarkoita sitä, että heidän etujensa mukaista ei enää olisi saada todetuksi kilpailusääntöjen rikkominen, jonka seurauksista he ovat joutuneet kärsimään silloin, kun he vielä olivat yrityksiä ja jonka osalta heillä oli oikeus kannella" (tuomion 44 kohta).

59 Nyt käsiteltävänä olevassa asiassa on selvää, että kantaja on lopettanut tuotantotoiminnan heinäkuussa 1993.

60 Sen 9.2.2001 ja 9.5.2001 komissiolle osoittamat kantelut, jotka ovat esillä olevien asioiden taustalla, koskevat sitä paitsi maksuja, joita ei ollut olemassa kantajan tuotantotoiminnan lopettamisen hetkellä, koska niistä on säädetty Ranskassa 15.7.1994 annetussa laissa 94-588 ja 30.3.1999 annetussa laissa 99-245.

61 Näissä olosuhteissa on pääteltävä, että kantajaa ei voida pitää HT 80 artiklassa tarkoitettuna yrityksenä ja että ainoastaan se seikka, että sillä oli vielä hallussaan malmia 15.7.1994 annetun lain voimaan tullessa, ei kumoa tätä johtopäätöstä.

62 Sitä paitsi, ottaen huomioon, että maksut, joista kantaja kantelee, perustuvat sen kaivostoiminnan lopettamisen jälkeen annettuihin säännöksiin, kantajalle ei ole aiheutunut seuraamuksia väitetystä EHTY:n perustamissopimuksen rikkomisesta silloin, kun se vielä oli HT 80 artiklassa tarkoitettu yritys. Kanteluissa ilmiannetuilla seikoilla ei siis ole ollut mitään vaikutuksia hiilen ja teräksen markkinoille yhteisössä.

63 Kantajan muut argumentit eivät aseta kyseenalaiseksi toteamusta siitä, että se ei ole HT 80 artiklassa tarkoitettu yritys.

64 Kantajan niiden argumenttien osalta, jotka perustuvat siihen seikkaan, että EHTY:n perustamissopimuksen on katettava tuotantoprosessi kokonaisuudessaan, sekä siihen, että maksujen, joista se on kannellut, ja sen aikaisemmin harjoittaman toiminnan välillä on olemassa taloudellinen yhteys, on katsottava, että yksikään kyseisistä argumenteista ei aseta kyseenalaiseksi sitä, että kantaja ei vastoin HT 80 artiklan vaatimuksia harjoittanut hiilen ja teräksen tuotantoa kanteissaan ilmiantamiensa seikkojen tapahtumahetkellä tai silloin, kun se kääntyi komission puoleen kannellakseen Ranskan tasavallan määräämistä maksuista. Kysymys ei sitä paitsi ole perustamissopimuksen rikkomisista, joiden seurauksista kantaja olisi kärsinyt, kun se vielä oli HT 80 artiklassa tarkoitettu yritys.

65 Ei ole myöskään syytä hyväksyä kantajan väitettä, jonka mukaan yrityksen tulisi päästä osalliseksi EHTY:n perustamissopimuksen tarjoamasta oikeussuojasta aina sen varsinaiseen markkinoilta poistumiseen saakka. Kuten yhteisön tuomioistuimet ovat näet useaan kertaan muistuttaneet, ne eivät voi poiketa perustamissopimuksilla

käyttöön otetusta oikeudellisesta järjestelmästä (ks. erityisesti EHTY:n perustamissopimuksen mukaisten oikeussuojakeinojen osalta asia 12/63, Schlieker v. korkea viranomainen, tuomio 4.7.1963, Kok. 1963, s. 173, 186 ja edellä 53 kohdassa mainittu asia Verband der freien Rohrwerke ym. v. komissio, tuomion 38 kohta).

66 Vaikka niitä edellytyksiä, joiden nojalla yhteisöjen tuomioistuimissa voidaan nostaa kanne, on tulkittava tehokkaan oikeussuojan periaatteen valossa, tällainen tulkinta ei voi johtaa siihen, että EHTY:n perustamissopimuksessa nimenomaisesti määrätty edellytys jätetään huomioon ottamatta, ilman, että ylitettäisiin yhteisöjen tuomioistuimille kyseisellä perustamissopimuksella myönnetty toimivalta (asia C-75/02 P, Diputación Foral de Alava ym. v. komissio, määräys 28.3.2003, Kok. 2003, s. I-2903, 34 kohta).

67 Kantajan argumentteja, jotka perustuvat oikeussuojaan, joka EHTY:n perustamissopimuksessa annetaan tuotantoprosessille kokonaisuudessaan markkinoille tulemisesta varsinaiseen sieltä vetäytymiseen saakka eli yrityksen olemassaolon lakkaamiseen saakka, ei voida myöskään perustella yhteisön terästeollisuuden yrityksille annettavaa sulkemistukea koskevan säännöstön olemassaololla. Komissio on nimittäin oikeutetusti korostanut, että viimeisin terästeollisuuden tukisäännöstö (päätös N:o 2496/96) koskee yrityksiä, jotka harjoittavat edelleen toimintaansa. Kyseisen päätöksen 4 artiklan 2 kohdassa nimittäin määrätään, että "yhteismarkkinoille soveltuvana voidaan pitää tukea yrityksille, jotka lopettavat EHTY:n rauta- ja terästeollisuustuotantonsa lopullisesti, jos nämä: — — yritykset ovat valmistaneet säännöllisesti EHTY:n rauta- ja terästuotteita siihen päivään saakka, jona tuesta ilmoitettiin 6 artiklan mukaisesti — —". Kyseisen päätöksen perustelukappaleista ilmenee, että tukien sallimisen tarkoituksena on pyrkiä "— — edistämään tehdaslaitosten osittaista sulkemista tai rahoittamaan vähiten kilpailukykyisten yritysten kaiken EHTY-toiminnan lopullinen lakkauttaminen".

68 Kantajan sen argumentin osalta, jonka mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on todennut edellä kohdassa 41 mainitussa asiassa Forges de Clabecq vastaan komissio, että konkurssiin asetettu yritys on HT 80 artiklassa tarkoitettu yritys, on huomautettava, että kyseinen tuomio koski terästeollisuusyritystä, joka oli

silloin, kun komissio teki sille myönnettyjä tukia koskevan päätöksen, tervehdyttämistoimenpiteiden kohteena välttääkseen konkurssin ja voidakseen jatkaa toimintaansa. Sitä paitsi komissio teki tässä asiassa päätöksen 18.12.1996 eli ennen toimivaltaisen kauppatuomioistuimen 3.1.1997 hakemuksesta antamaa päätöstä konkurssiinasettamisesta (saman tuomion 6–11, 18 ja 19 kohta). Tämä tilanne on täysin erilainen kuin esillä olevassa asiassa.

69 Kantajan edellä kohdassa 42 mainituissa asioissa EHTY vastaan Ferriere Sant'Anna ja Busseni annetuille tuomioille perustuvien argumenttien osalta riittää, kun huomautetaan, että kyseiset asiat koskivat sitä, voitiinko korkean viranomaisen saatavat kirjata etuoikeutettuina saatavina tiettyjen yritysten konkurssivelkoihin. On siis korostettava, että kyseiset tuomiot koskevat kysymystä, jota ei esillä olevassa asiassa käsitellä, ja että kantaja ei ole osoittanut, millä tavoin siitä, että tällaiset saatavat voidaan hyväksyä HT 80 artiklassa tarkoitetun yrityksen konkurssiveloiksi seuraa, että kyseinen yritys voi laillisesti nostaa kumoamiskanteen. On sitä paitsi syytä huomata, että kyseessä olevat saatavat vastasivat rahallisia velvoitteita, joita yrityksillä oli korkeata viranomaista kohtaan ja jotka liittyivät yritysten toimintaan.

70 Päätöstä 96/269 koskevilta osin on syytä todeta, että sillä sallittiin tukien myöntäminen yritykselle, joka, toisin kuin kantaja, oli edelleen toiminnassa sillä hetkellä, kun komissio teki päätöksensä (ks. kyseisen päätöksen II kohta).

71 Näin ollen kantajan argumentit, joiden nojalla se vaatii, että sen katsottaisiin olevan HT 80 artiklassa tarkoitettu yritys, on hylättävä.

72 Kaiken edellä esitetyn perusteella kantajan nostamat kanteet on jätettävä tutkimatta.

## Oikeudenkäyntikulut

73 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantaja on hävinnyt asian, kantaja on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut, mukaan lukien välitoimimenettelystä aiheutuneet oikeudenkäyntikulut, vastaajan vaatimusten mukaisesti.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN
TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

**1) Kanteet jätetään tutkimatta.**

**2) Kantaja velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, välitoimimenettelyä koskevat kulut mukaan lukien.**

Legal Tiili Vilaras

Julistettiin Luxemburgissa 7 päivänä heinäkuuta 2004.

H. Jung

kirjaaja

H. Legal

jaoston puheenjohtaja